

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLIERIAUS PAVADUOTOJAS

SPRENDIMAS DĖL REIKŠMINGŲ TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOJE

2009 m. birželio 19 d. Nr. SP-23
Vilnius

Išnagrinėjęs valstybinio audito, atlikto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijoje (toliau – Žemės ūkio ministerija), 2008 m. gegužės 29 d. ataskaitą Nr. FA-P-10-12-68, n u s t a t a u:

1. Žemės ūkio ministerija (audituojamu laikotarpiu iki 2008 m. gruodžio 8 d. vadovavo ministrė Kazimira Danutė Prunskienė, nuo 2008 m. gruodžio 9 d. – ministras Kazys Starkevičius) nesivadovavo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nustatyta biudžetinių įstaigų pajamų sąvoka, to paties įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje nustatyta specialiosios programos sąvoka, nes pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro (toliau – žemės ūkio ministras) 2006 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 3D-415 patvirtintų Laikino Bendrijos cukraus pramonės restruktūrizavimo paramos ir mokėtinos restruktūrizavimo sumos administravimo ir kontrolės taisyklių (2008 m. balandžio 9 d. įsakymo Nr. 3D-198 redakcija) 64 ir 65 punktus, Specialiosios žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programos pajamoms nepagrįstai priskyrė baltojo cukraus gamintojų sumokėtas mokėtinas restruktūrizavimo sumas (laikiną restruktūrizavimo mokestį), skirtas restruktūrizavimo fondui kaupti ir priskiriamas pervedamoms į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos tvarkomą valstybės išdo sąskaitą Europos žemės ūkio garantijų fondo lėšoms (Europos Sąjungos biudžeto įplaukoms). Dėl šios priežasties Žemės ūkio ministerijos suvestinėje Specialiosios žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programos (programos kodas 01.81) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2, 85 eilutė), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 5, 2 eilutė) neteisingai nurodyta baltojo cukraus gamintojų sumokėta 52 851,8 tūkst. Lt mokėtina restruktūrizavimo suma (laikinas restruktūrizavimo mokestis).

2. Žemės ūkio ministerijai pavaldi įstaiga – Lietuvos valstybinis žuvininkystės ir žuvininkystės tyrimų centras:

2.1. pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 15 straipsnio 4 dalį, nes valstybei nuosavybės teise priklausančio registruotino naudojamo nekilnojamojo turto (012 sąskaitoje apskaitomų 18 960 Lt vertės pastatų ir 013 sąskaitoje apskaitomų 7 782 466 Lt vertės kitų statinių, toliau – pastatai ir statiniai) teisės aktų nustatyta tvarka neįregistravo viešuosiuose registruose, pažeidė Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus ir 6 straipsnio 2 dalį, nes neatliko šių pastatų ir statinių kadastrinių matavimų ir jų kadastrinių duomenų neįtraukė į Nekilnojamojo turto kadastrą, taip pat pažeidė Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktus ir 11 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus, nes minėtų pastatų ir statinių, nuosavybės ir patikėjimo daiktinių teisių į juos neįregistravo Nekilnojamojo turto registre;

2.2. pažeidė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 68 punktą, nes netvarkė savo filialuose auginamų žuvų apskaitos. Dėl šios priežasties auditoriai negalėjo patvirtinti, kad Žemės ūkio ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) 8 eilutės „Gyvūnai, gyvuliai ir jų prieauglis“ 4 stulpelyje „Likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ nurodytas minėtos sąskaitos likutis 331,6 tūkst. Lt yra teisingas, taip pat negalėjo patvirtinti, kad Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. gruodžio 31 d. apyskaita (forma Nr. 4) yra teisinga;

2.3. pažeidė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 20 ir 22.1 punktus, nes sukurto 35 000 Lt vertės filmo apie vykdomus žuvivaisos, žuvų pagausinimo bei kitus su žuvininkyste susijusius darbus neįtraukė į 010 „Nematerialusis turtas“ sąskaitą. Dėl šios priežasties Žemės ūkio ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo balanse (forma Nr. 1) 35 tūkst. Lt sumažinti sąskaitų 010, 021 ir 250 likučiai;

2.4. pažeidė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 1K - 184 patvirtintą Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją, nes už įsigytą ilgalaikį turtą apmokėjo ne iš atitinkamo Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų (3.1) ekonominės klasifikacijos kodo, o iš prekių ir paslaugų (2.2) išlaidų ekonominės klasifikacijos kodų:

2.4.1. 11 079 Lt už įsigytus 4 kompiuterius pagal PVM sąskaitas faktūras: 2008 m. vasario 22 d. Nr. MTX-POU1232ROSO, 2008 m. vasario 29 d. Nr. 802085 ir 2008 m. birželio 4 d. Nr. 020020;

2.4.2. 2007 metais – 10 000 Lt, 2008 metais – 39 653,22 Lt, iš viso 49 653,22 Lt už atliktą gręžinio, esančio Žuvivaisos ir žuvininkystės tyrimų centro Šilavoto filiale, kapitalinį remontą pagal 2007 m. lapkričio 15 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. 528;

2.5. pažeidė Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 1K-184 patvirtintą Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją, nes valstybės kapitalo investicijas (Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas (3.1)) naudojo ne ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti ir jo vertei padidinti, o kitoms prekėms ir paslaugoms (prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas (2.2)) apmokėti:

2.5.1. 3 912 Lt už įsigytas atsargines dalis pagal PVM sąskaitas faktūras: 2008 m. gruodžio 17 d. Nr. 8850 ir 2008 m. gruodžio 18 d. Nr. 0012;

2.5.2. 3 330,20 Lt už įsigytą trumpalaikį turtą ir atsargas (šviestuvus, lempas) pagal PVM sąskaitas faktūras: 2008 m. sausio 9 d. Nr. 4165 ir 2008 m. vasario 21 d. Nr. 7792;

2.6. pažeidė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 23 punktą, nes Šilavoto filialo gręžinio kapitalinio remonto darbų, priskiriamų ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo darbams, 49 653,22 Lt verte nepadidino ilgalaikio materialiojo turto (inventorinis Nr. 6-160012), apskaitomo 016 „Kitos mašinos ir įrenginiai“ sąskaitoje, įsigijimo vertės. Dėl šios priežasties Žemės ūkio ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) 49,7 tūkst. Lt sumažinti sąskaitų 016, 020 ir 250 likučiai;

2.7. pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79 punktą ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (2008 m. liepos 3 d. įstatymo Nr. X-1673 redakcija) 85 straipsnį, nes netaikydamas nei vieno Lietuvos Respublikos valstybinio žuvinavimos ir žuvininkystės tyrimų centro generalinio direktoriaus 2008 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. 1A-93 patvirtintų Lietuvos valstybinio žuvinavimos ir žuvininkystės tyrimų centro viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklių 92 punkte numatytų pirkimo būdų, 2008 m. gruodžio 31 d. turėdamas nepadengto 1 057,9 tūkst. Lt kreditinio įsiskolinimo, kelionių organizavimo bendrovei už nesuteiktas būsimas paslaugas pagal be sutartinio pagrindo pateiktą 2008 m. gruodžio 31 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. 0125885 apmokėjo 24 998 Lt.

3. Žemės ūkio ministerija pažeidė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 1 punktą, nes 2008 m. liepos 25 d. atliktą 7 500 tūkst. Lt pervedimo į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valstybės išdo sąskaitą ūkinę operaciją 2008 m. gruodžio 31 d. buhalterine pažyma Nr. 18BA-298 užregistravo teisės aktais nenustatyta ir neteisinga sąskaitų korespondencija - debetavo sąskaitą 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ ir kreditavo sąskaitą 280 „Kiti fondai“. Dėl šios priežasties Žemės ūkio ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) 38 eilutėje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ 4 stulpelyje ir 58 eilutėje „Kiti fondai“ 4 stulpelyje minėtų sąskaitų likučiai padidinti 7 500 tūkst. Lt suma.

4. Žemės ūkio ministerija pažeidė Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 2 straipsnio 1 dalį, 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 81 punktą, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 42 straipsnio 1 dalį ir 86 straipsnio 1 dalį (2005 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. X-471 redakcija), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 85 straipsnį (2008 m. liepos 3 d. įstatymo Nr. X-1673 redakcija), taip pat žemės ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. 3D-502 patvirtintų Žemės ūkio ministerijos viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklių 97 punktą, nes neteisėtai Žemės ūkio ministerijos programų vykdymui reikalingų paslaugų ir darbų vykdymą pavedė ir finansavo:

4.1. valstybės įmonę Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūrą, kuriai Žemės ūkio ministerijos Specialiosios kaimo rėmimo programos vykdymui reikalingų rinkos informacinės sistemos, atitinkančios Europos Sąjungos reikalavimus, plėtojimo programos darbų vykdymui 2008 m. buvo pervesta 4 371 200,17 Lt;

4.2. valstybės įmonę Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrą, kuriam Žemės ūkio ministerijos Specialiosios kaimo rėmimo programos vykdymui reikalingų rinkos informacinės sistemos, atitinkančios Europos Sąjungos reikalavimus, plėtojimo programos darbų vykdymui 2008 m. buvo pervesta 13 858 398,73 Lt;

4.3. viešąją įstaigą Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybą, kuriai Žemės ūkio ministerijos Žemdirbių mokymo, švietimo ir informavimo programos vykdymui reikalingų Ūkių apskaitos duomenų tinklo kūrimo ir įgyvendinimo darbų vykdymui 2008 m. buvo pervesta 1 668 000 Lt.

5. Žemės ūkio ministerija, vykdydama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programą (66.01), pažeidė Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 7 punktus, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 7 straipsnį, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 81 punktą, nes 2008 metais iš jai pavaldžios biudžetinės įstaigos Programos “Leader” ir žemdirbių mokymo metodikos centro Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 3D-141 patvirtintų Programos “Leader” ir žemdirbių mokymo metodikos centro nuostatų 7 ir 8.1, 8.3 – 8.6, 8.8 - 8.12, 8.16, 8.18, 8.19 ir 8.21 punktuose numatytų uždavinių ir funkcijų vykdymą kaip paslaugas įsigijo pagal supaprastinto atviro konkurso būdu sudarytą 2006 m. balandžio 7 d. sutartį Nr. 8P-106/1M-2 (sutartis pratęsta 2007 m. gruodžio 29 d. susitarimu Nr. 8P-932/42 ir 2008 m. kovo 31 d. susitarimu Nr. 8P-076/56) už 441 501,48 Lt. Žemės ūkio ministerija pažeidė Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punktą, nes asignavimus naudojo neekonomiškai - Programos “Leader” ir žemdirbių mokymo metodikos centras iš Žemės ūkio ministerijos Informavimo, žemdirbių mokymo, švietimo ir tyrimų programos (01.33) vykdymui, tuo

pačiu ir Programos "Leader" ir žemdirbių mokymo metodikos centro išlaikymui, 2008 metais gavo ir panaudojo 1147,6 tūkst. Lt biudžeto asignavimų.

6. Žemės ūkio ministerijai pavaldi biudžetinė įstaiga Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba pažeidė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-166 patvirtintų Paramos veislininkystei taisyklių 4 punktą ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 3D-302 patvirtintų Paramos veislininkystei taisyklių 4 punktą, nes Lietuvos mėsinių galvijų augintojų ir gerintojų asociacijos 2008 m. birželio 17 d. sutarties Nr.11F-32 (sutarties pakeitimas 2008 m. rugsėjo 26 d. Nr. 11F-32/99) išlaidų sąmatos vykdymo 2008 metais ataskaitoje nurodytas 60 000 Lt autorinio atlyginimo už gyvulių eksterjero vertinimą išlaidas pripažino tinkamomis finansuoti.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi, 18 straipsnio 1, 3, 7 ir 8 punktais bei 20 straipsniu, n u s p r e n d ž i u:

1. Nurodyti žemės ūkio ministrui Kaziui Starkevičiui sprendimo dėstomojoje dalyje išdėstytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus.

2. Įpareigoti žemės ūkio ministrą Kazį Starkevičių:

2.1. pašalinti sprendimo dėstomosios dalies 2.1 ir 2.2 punktuose nurodytus teisės aktų pažeidimus;

2.2. įstatymų nustatyta tvarka teisės aktų pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn.

3. Siūlyti Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui svarstyti valstybinio audito, atlikto Žemės ūkio ministerijoje, ataskaitą ir išvadą.

4. Nustatyti žemės ūkio ministrui Kaziui Starkevičiui 90 kalendorinių dienų sprendimo įvykdymo ir 95 kalendorinių dienų informacijos apie sprendimo įvykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 19 straipsniu, sprendimas per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

Sprendimas siunčiamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kaziui Starkevičiui ir Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

Valstybės kontrolieriaus pavaduotojas

Viktoras Švedas